

[Niels Andersen.]

ver sine arbejdere. Det undrer mig meget, at man fra venstres og konservativ side er tilfreds hermed. Der er jo allerede i dag overenskomstansættelser under staten for ingeniørers og lægers vedkommende, og det er naturligvis meningen, at man for mange andres vedkommende end netop de ufaglærte og dermed ligestillede skal opnå resultater i samme henseende. Det er min personlige opfattelse, at man på mange områder inden for statstjenesten kan nå langt med hensyn til kontraktansættelser eller overenskomstansættelser. Det undrer mig derfor noget, at venstre og de konservative har givet udtryk for, at man faktisk kun tilsigter en sådan kontraktansættelse for ufaglærte arbejdere og dermed ligestillede. Jeg siger klart, at vi fra retsforbundets side ønsker på så mange områder som muligt at tilnærme de pensionsforhold, der skal være gældende for statsansatte, til de forhold, som er gældende i det private arbejdsmarked.

Jeg skal ikke sige mere om de fremtidige ansættelsesforhold, men gå over til det andet store spørgsmål, der har været drøftet i udvalget, nemlig spørgsmålet om pristallet.

Udvalget har for det første drøftet, om der skulle gælde et særligt pristal for tjenestemændene og et andet pristal for arbejdsmarkedets parter. Jeg har klart sagt ved første behandling, at man efter min opfattelse ikke kunne operere med to pristal; man måtte søge frem til et pristal, der gjaldt for såvel tjenestemænd som andre af landets borgere. Dernæst drøftede man, om der er nogen fordel ved at have et pristal, hvori skatter og afgifter ikke er medregnet. De undersøgelser, der er foretaget i kommissionen, viser klart, at selv om man ikke havde medtaget skatter og afgifter ved beregningen af pristallet, ville der alligevel være sket en lignende lønudvikling som den, der har fundet sted.

Men det er da givet, at hvis man i et udvalg skal søge at finde frem til et andet pristal, som skal danne grundlag for fremtidige lønreguleringer, må man i et sådant udvalg have repræsentanter for arbejdsmarkedets parter med. Det må nemlig være indlysende klart, at arbejdsmarkedets parter ikke kan forpligte sig til at anvende et pristal, når de ikke selv har været

med til at forhandle om, hvordan dette pristal skal udregnes. Derfor er det givet, at hvis man kan nå frem til et pristal, hvorom der skabes enighed ved en forhandling, som også arbejdsmarkedets parter er med i, så er der ikke fra vor side noget som helst i vejen for at give tilslutning til at anvende et sådant pristal fremover.

Det tredje spørgsmål, der har været drøftet meget indgående i udvalget, er de økonomiske virkninger, som lønningslovenes gennemførelse vil få. I så henseende synes jeg, det er væsentligt at gøre sig klart, at merudgiften ved lønningslovenes gennemførelse andrager 165 mill. kr. minus det øgede bidrag til pensioneringen, 25 mill. kr., sådan at statens merudgift netto andrager 140 mill. kr. Dertil kommer en faktor, som ikke har været særlig meget drøftet, nemlig alderstillæggene, som jo i løbet af 1, 2 eller 3 år kommer til at betyde ret væsentlige forøgelse på statens lønningskonto. Men endvidere må man gøre sig klart, at kommunerne og de koncessionerede selskaber må følge med i den lønudvikling, hvortil grunden nu lægges ved tjenestemandslønningerne, og endvidere kan man vel med nogen ret hævde, at også erhvervslivets lønninger vil blive presset op som følge af de lønreguleringer, der her finder sted for statens tjenestemænd. Hvis man skal anlægge en skønmæssig beregning over, hvor meget dette alt i alt vil komme til at betyde i forøgede lønudgifter, kan man vist anslå, at det vil komme til at dreje sig om en øget byrde på ca. 300 mill. kr. for samfundet som helhed, afstedkommet af disse lønningslove for statens tjenestemænd.

Dertil kommer så alle de andre lønforhøjelser, som vi går og bevilger hinanden snart på et, snart på et andet område, et led i hele den tendens, som jo gør sig gældende inden for det danske samfund. Jeg er fuldt ud klar over, at det er overordentlig behageligt at kunne bevilge hinanden disse lønforhøjelser, men højere lønninger uden tilsvarende stigning i produktionen kan kun betyde inflation; højere lønninger, som der ikke står nogen øget produktion bag, som ikke skaber noget, betyder i virkeligheden, at man udhuler værdien af den løn, der udbetales.

Disse betragtninger fremfører jeg ikke,